

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Dato:
13. april 2011
Deres ref.:
200900832/OHA
Vår ref.:
2011/1052

Høring til forslag om endringer i studentsamskipnadslovgivningen

Det vises til brev av 21. januar 2011 fra Kunnskapsdepartementet.

Departementet gjennomførte i 2009 en gjennomgang av studentsamskipnadene der aktiviteter, økonomistyring og økonomisk stilling i studentsamskipnadene ble vurdert. Lovforslaget har sin bakgrunn i denne gjennomgangen som ble oppsummert i tre anbefalinger fra det revisjonsselskap som gjennomførte undersøkelsen:

1. Samskipnadens tjenesteaspekter bør gjennomgås og vurderes redusert.
2. Styringsmodellen, herunder også tilsynsmodellen, bør evalueres og styrkes
3. Samskipnadenes økonomiske styring har vært for svak i enkelte samskipnader, og deres økonomiske stilling er i en slik posisjon at den fremtidige driften kan være truet.

Departementet har ønsket å gjøre endringer i studentsamskipnadsloven ”sett i lys av den økonomiske situasjonen ved noen studentsamskipnader samt behovet for sikring av likeverdig og robust studentvelferd i hele landet”.

Universitetet i Oslo (UiO) vil innledningsvis presisere at samarbeidet med landets største samskipnad – Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) – i alle år har fungert utmerket. SiO har en profesjonell holdning, med stort fokus på studentvelferden, men også sikring av robust drift og oversiktlig økonomistyring av virksomheten. UiO har gode erfaringer med den studentstyrte organisasjonsformen, og ser ikke behov for økt offentlig organisering, styring og kontrolltiltak med sanksjonsfullmakter.

Universitetet er prinsipielt opptatt av at en bør være varsom med å endre den grunnleggende styringsformen for samskipnadene ved enkeltstående paragrafendringer i lovteksten. Det kan også stilles spørsmål ved om behovet for opprydding i forhold til enkeltstående uheldige erfaringer nødvendiggjør så betydelige endringer i deler av regelverket som det departementet foreslår uten et mer helhetlig perspektiv på den overordnede styringen av samskipnadene.

Rektor

Postadr.: Postboks 1071 Blindern, 0316 Oslo
Kontoradr.: Lucy Smiths hus, 6. et.,
Problemveien 7, 0313 OSLO

Telefon: 22 85 63 01
Telefaks: 22 85 62 50
postmottak@admin.uio.no
<http://www.uio.no/om/organisasjon/adm/opa/personal/>
Org.nr.: 971 035 854

UiO har kommentarer til enkelte av endringsforslagene:

Adgang til å tilby tjenester til andre enn studenter

I Studentsamskipnadsloven § 3 heter det blant annet:

”En studentsamskipnad skal tilby tjenester til studenter. I begrenset omfang kan en studentsamskipnad også tilby tjenester til andre enn studenter.”

UiO viser til at samskipnadenes oppgave først og fremst er relatert til å drive velferdsaktiviteter overfor den samlede virksomheten ved universiteter og høyskoler. I den grad det er ledig kapasitet, er det økonomisk tjenlig for samskipnadene å gi et tilbud også til ikke-studenter. Det er i så fall viktig å sikre at tilbudet til andre ikke går ut over kvalitet og omfang på tilbudet til studenter. Økonomisk må slik tilleggsaktivitet gi et positivt bidrag til den samlede studentrelaterte aktiviteten. Tjenestene til andre enn studenter må derfor dekke selvkost, samt gi et positivt dekningsbidrag til den studentrelaterte virksomheten. Hvorvidt overskudd er det beste begrepet, eller om det bør presiseres nærmere, bør vurderes.

Tilbud ut over den studentrelaterte aktiviteten har for noen samskipnader et økonomisk perspektiv/omfang som etter UiOs oppfatning innebærer at det må inngå som et element i de årlige budsjett-drøftelsene mellom universitet/høyskole og samskipnad.

Styrets sammensetning og størrelses

Departementet foreslår en maksimumsgrense på ni styremedlemmer i studentsamskipnadenes styre. Dette vil bidra til å skape et strategisk fungerende og kompetent styre. Bakgrunnen for de nåværende bestemmelsene er at alle involverte parter skal være sikret innflytelse i samskipnaden og at deres interesser blir ivaretatt. Det er ikke aktuelt å ta bort representasjonen for noen av de gruppene som i dag er representert i styret, men å sette et tak for hvor mange hver gruppe kan delta med. Både studentene, institusjonene og de ansatte vil derfor fortsatt ha mulighet til å få sine interesser fremmet i styret.

Universitetet i Oslo støtter den begrunnelsen som ligger bak forslaget med en maksimumsstørrelse på styret for at styret skal bli et strategisk fungerende styre.

Kvalifisert flertall og styreinstruks

Som et ledd i å sikre en forsvarlig forvaltning av studentsamskipnadene, fremmer departementet forslag om å innføre krav om kvalifisert flertall for styrebeslutninger i saker av vesentlig betydning for samskipnadens økonomi og organisering av tjenester. For å ivareta en forsvarlig og forutsigbar studentvelferd, anser departementet det hensiktsmessig å sikre at viktige beslutninger tas med bred tilslutning i styret.

Utgangspunktet for hva som er saker av vesentlig betydning, må etter departementets vurdering tas som utgangspunkt i aksjelovens bestemmelser om krav til styrebehandling. Saker av stor betydning

må som et minimum omfatte låneopptak, investeringer i nye studentboliger, oppstart av ny virksomhet eller utvidelse av eksisterende virksomhet.

UiOs erfaring med Studentsamskipnaden i Oslo tilsier ikke at det skulle være behov for å endre på det som særpreger styringen av studentsamskipnadene med studentflertall i styret. Ønsker imidlertid departementet en lovendring med et krav om 2/3 flertall av saker av "uvanlig art eller stor betydning" bør det vedtas konkret hvilke saker som skal styrebehandles for å unngå at det ved styrebehandling av enkeltsaker blir en diskusjon om hva som menes med saker av "uvanlig art eller stor betydning".

Felles revisor

Dagens regelverk gir styret myndighet til å velge revisor, jf. studentsamskipnadsloven § 8 første ledd. Etter samme bestemmelse skal departementet godkjenne samskipnadens valg av revisor. Videre åpner bestemmelsens annet ledd for at departementet kan gi revisor pålegg og instruksjoner innenfor lov og forskrift.

Departementet ønsker å sikre at studentsamskipnadenes revisjon føres av tilstrekkelig kompetent revisor med kjennskap til de problemstillinger denne organisasjonsformen medfører. Med denne bakgrunn ser departementet det som hensiktsmessig å stille krav om felles revisor for alle samskipnadene.

Å stille krav til bruk av felles revisor for alle samskipnadene, bryter med dagens praksis om at det er den enheten som har ansvar for regnskapet som også velger revisor. Det å overføre all revisjon av samskipnadenes aktivitet til ett revisjonsselskap, vil dessuten etter alt å dømme innebære at et av de store revisjonsselskapene vil gå inn som revisor. Dette sikrer en enhetlig revisjon og et nødvendig kompetansenivå, men kan også medvirke til manglende lokalkjennskap og lavere tillit enn det en lokalt valgt revisor ville ha. Hva som eventuelt går tapt gjennom redusert lokal kontakt og hva det innebærer i form av kostnadsnivå på revisjonen, er uklart.

UiO tar ikke stilling til hvorvidt det er fornuftig av departementet å legge den praktiske tilsynsrollen departementet har, inn i den løpende revisjonen av samskipnadene.

Departementets anledning til å avsette styret i særskilte tilfeller

I de situasjonene hvor en studentsamskipnad utfører sin virksomhet på en måte som er egnet til å true den lovpålagte plikten til å tilby et forsvarlig studentvelferdstilbud, mener departementet at det bør innføres en lovhjemmel som gir departementet adgang til å avsette hele eller deler av samskipnadens styre. Departementet kan på den måten ha et virkemiddel for å ivareta studentvelferdstilbudet på bakgrunn av det overordnede ansvaret departementet har for studentvelferden.

Departementet foreslår videre at det også bør innføres en plikt for samskipnadens styre, samskipnadens ansatte, tilknyttede utdanningsinstitusjoner og styrets valgorgan til å varsle departementet dersom de mener styret er i ferd med å bringe samskipnadens virksomhet i fare på en slik måte at det vil gå ut over studentvelferden som tilbys.

UiO har forståelse for departementets intensjon med lovforslaget om adgangen til å skifte ut et styre som "truer den lovpålagte plikten til å tilby et forsvarlig studentvelferdstilbud". Lovforslaget medfører imidlertid at en endrer styringsformen for samskipnader ved å oppnevne et interimsstyre oppnevnt av departementet. Dette medfører at studentsamskipnaden i interimperioden blir mer likt et forvaltningsorgan og ikke et organ hvor flertallet er valgt av studentorganene etter en tilnærmet stiftelsesmodell, som et selvstendig rettssubjekt.

Dette endrer styringsformen for samskipnadene i så stor grad at UiO finner det vanskelig å ta stilling til lovforslaget uten en nærmere avklaring av de forvaltningsrettslige forhold og styringsansvar for de beslutninger som tas i interimperioden.

Økonomiske og administrative konsekvenser

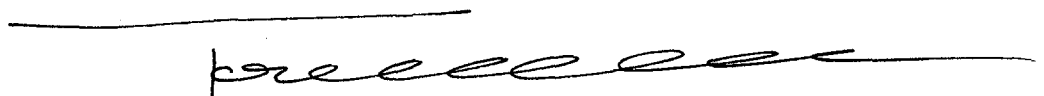
Departementet anser at endringene i liten grad vil medføre økonomiske og administrative konsekvenser for samskipnadene.

Da endringene først og fremst er knyttet til departementets behov for større grad av kontroll og oppfølging av samskipnadene, finner UiO det som naturlig at eventuelle økonomiske konsekvenser dekkes fullt ut av departementet.

Med hilsen

Ole Petter Ottersen
rektor

for
Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Saksbehandlere:

Erik Gulbrandsen/Stein Helgesen

erik.gulbrandsen@admin.uio.no/stein.helgesen@admin.uio.no